

שמות (חשיד)

מק ב' א"י

א. על השאלה הידועה: מה ראתה ההשגחה העליונה לסבב פני הדברים, סיובה משה רבנו ע"ה לבית המלכות ויחגול ויתחנך בתרבות מצרית - עונה ראב"ע שלם תשובות. הסבר כל אחת מהן. ראב"ע ג' ד"ה ותחמרה.

ב. ב' ותרא אותו כי טוב הוא. מה הקשי ומה הם תרוצי המפרשים: וס"ל דמב"ל רשב"ם ראב"ע ד"ה ותרא, ספורנו סד"ל: וס"ל: ולי בראה - כמסעור, וקוראים "טוב" לתינוק כחיינו בוכה וצועק, ואם היה צועק לא היה אפשר לצפנו, כי היה קולו נשמע מרחוק, ומפני שהיה טוב יכלה לצפנו.

ג. ג' ותסם בסוף על שפת היאור. בעל עקדת יצחק (ר' יצחק ערמה) מקשה: "זהרי היא הורגת אותו ודאי ליראתה סמא יהרצוהו וכודאי בזה סמא עדיף. נסה לענות על שאלתו.

ד. ד' מילדי העברים זה. עיין רמב"ן - העמק דבר. מה ביניהם? העמק דבר: כסבורה שמצאה ילד שנולד באותו יום והנה הוא נער, - דבן ג' חדשים נקרא נער לגבי בן יומיו, ומזה הבינה כי מילדי העברים זה, ודרך העברים להשתדל ולחפש עצות ולהציל כפי האפשר, על כן עלם ביד אמו להצפינו איזה זמן עד שהוכרחה באחרונה להניחו כאן, מה שאין כן אלו היה מצרי, אם היה ראוי להיות נסלך ליאור - כבר הסליכוהו ליאור בהיותו ילד.

ה. שאלות ברט"י:

- 1) ו' ו"ה ותפתח ותראהו
- 2) ו"א " וירא בסבלותם
- 3) ו"ג " למח תכה
- 4) ו"ד " ויירא משה

ו. ו' ויפן כה וכה וירא כי אין איש. העמק דבר: ויפן כה וכה: חפש עצות לקבול על המצרי שהכהו חנם. וירא כי אין איש: להציל לפניו את העול, כי כלם עזרת בוגדים וסווא ישראלי. הכתב והקבלה: ויפן... חשב משה שאחד מאחיו העברים העומדים סביבו יתקוטט על המצרי ויציל את אחיו המוכה; וירא כי אין איש: ראה שאין ביניהם גבר בגבורין, ואין מהם שם על לב צרת אחיו להשתדל על הצלתו. במה נוסים שניהם מדרך הפסס ומה ההבדל ביניהם? (שים לב לאקטואליות שבפירושו של העמק דבר).

ז. שאלות סגנון וסינסכסיס.

א. 1. ג' ותחמרה בחמר ובזפת

דעת זקנים מבעלי התוספות בשם הראב"ע (ולא נמצא אצלנו בדפוסים) על דרך טאגת אריה וקול חל... (איוב ד' י'), אע"פ ש"תחמרה" לא סיין גבי זפת, נקט לה אנב "חמר", כדנקט "נתעו" גבי "טאגה" ו"קול", אע"ג דלא סיידך ביה, מקום דסיידך גבי "חמר" כפירש"ם.

באר את הקשי הסינסכסיס שבפסוקנו לשם מה נעזר ראב"ע באיוב ד' י' ומה ענינו לבאנו?

א. 2. ו' רשב"ם ד"ה והנה נער בוכה. לשם מה נעזר רשב"ם בשמואל א' א' ה' ומה ענינו לכאן?